

ЯХШИ НИЯТ—ЁРТИ МОЛ

Ешлигимдан спортга жуда қизиқман. Шунинг учун ҳам мени спорт юлдузлари орасида енгил атлетика бўйича ўз миллий чемпионларимиз йўқлиги ташвишга солади. Тўғри, қишлоқ шароитида спорт билан жиддий шуғулланишга вақт ҳам, шароит ҳам етарли эмас. Аммо қанча истеъодлар ана шу сабаблар туфайли юзага чиқмай қолиб кетмоқда. Уларнинг бошқа миллатли тенгқурларидан қаерлари кам? Уларни жисмонан заиф деб бўлмайди — улар ер чопадилар, этак-этак пахта териб орқалайдилар.

ота-оналари ёнларида меҳнат қиладилар.

Қизим Назокат 5-синфда ўқийди. У ҳам менга ўхшаб спортга жуда қизиқади. Тенгқурлари орасида у билан юғриш бўйича беллашадигани топилмайди. Мен бунни мақтаниш учун айтаётганим йўқ. Унинг келажакда машҳур ўзбек енгил атлетикачиларидан бири бўлишини истайман. Эътибор билан машғулот ўтказилса, унинг жаҳон чемпиони бўлишига ишонаман. Аммо маҳоратини ошириш учун бизда имконият етарли эмас. Яна бир ғунча очилмай сўна-

ди... Балки маслаҳат берарсизлар?

Хурмат билан етти фарзанднинг отаси
Холмурод ХУЖАМОВ.

МУҲАРРИРИЯТДАН: Тўғриси, ташвиш билан ёзилган бу мактуб бизни қувонтирди. Чунки ўз фарзандининг истеъодини англаб, унинг сўнишига йўл қўймасликка интилувчи ота-оналар кам учрайдилар орамизда. «Бу ўзбекка ярашмайди», «аввал уй ишларини эпла» деб фарзандининг интилишини сўндираётганлар эса кўпроқ. Шунинг учун ҳам спорт юлдузлари қаторида миллий чемпионларимиз жуда камчиликни ташкил этишади...

Уйлаймизки, Холмурод ака бундан буён ҳам қизи Назокатнинг спортга бўлган қизиқишига катта эътибор беради. Унинг турли мусобақаларда иштирок этиб, голибликни қўлга киритишга руҳлантиради. Яхши ният — ёрти мол, дейдилар, ахир. Зора, Назокат ҳам келажакда спорт юлдузи бўлиб етишса.

ЁРДАМ БЕРИШМОҚДА

«Тонг юлдузи» газетаси номига келадиган мактублар орасида деярли ҳар кун бетоб Шерзоджон Шарипов ҳисобига пул ўтказганлик ҳақидаги хабарлар ва квитанцияларни учратиш мумкин. Шерзодга баҳоли қудрат ёрдам қўлини чўзаётган бу меҳридарё инсонларга миннатдорчилик билдириб, имкон даражасида айримларининг номларини келтириб ўтмоқчимиз:

Хоразм вилоятдан 9-мактаб ўқувчилари 500 сўм, Анджон шаҳридаги 15-мактаб ўқувчиси Шокир Солихонов 100 сўм, Бухоро вилоятдан 4-мактаб ўқувчилари 255 сўм, 36-мактаб ўқувчилари 234 сўм, Қашқадарё вилоятдан 73-мактаб ўқувчилари 400 сўм, Фарғона вилоятдан 52-мактаб ўқувчилари 300 сўм, Наманган вилоятдан 32-мактаб ўқувчилари 470 сўм, Тожикистон жумҳурияти, Ғончи туманидаги 34-мактаб ўқувчилари 399 сўм, Самарқанд вилоятдан 5-мактаб ўқувчилари 124 сўм миқдорда пул ўтказилган.

ТУРТИНЧИ ЧОРАК ДАВОМ ЭТМОҚДА

Ҳадемай синов бошланади

Тўртинчи чорак ҳали давом этаётганига қарамай мактабларда ёзги имтиҳонларга тайёргарлик қизғин. Ҳадемай йиллик баҳолар чиқарилади-ю, ҳамма синовлардан ўта бошлайди.

Шунинг учун ҳам вақтни бой бермай ҳам чоракни яқунлаш, ҳам имтиҳонларга тайёргарлик кўриб улгуриш керак. Ўқувчилар бунинг яхши тушунадилар. Ўқув хоналари, тўғрақ машғулотлари, кутубхоналар ҳар доимгидан бугун гавжум. Бекобод туманидаги 22-мактаб ўқувчилари эса бу тайёргарликдан ташқари мактаб спорт мусобақаларида, меҳнат операцияларида иштирок этишни ҳам унутмаяптилар. Жисмоний ҳаракат хотирани чуқурлаштиришга кўмаклашади, дейди улар.

СУРАТЛАРДА: Бекобод туманидаги 22-мактабнинг 4-синф ўқувчиси Умид Олмонов аълочи ўқувчилардан. У уй вазибаларини кўпинча дўстлари, синфдошлари билан бирга тайёрлайди.

7-синф ўқувчиси Муборак Умматқулова дугоналари билан.

Р. АЛЬБЕКОВ суратга олган.

ОРҚА ПАРТАДА ЎТИРАМАН

Қадрдоним «Тонг юлдузи»! Ўйлаб-ўйлаб сенга, мактуб йўллашга қарор қилдим. Сабаби бу ҳол йилдан-йилга бизнинг синфимиз ва унинг раҳбари учун «анъанага» айланиб бормоқда.

Ҳозир 4-синфда ўқийман. Биринчи синфга ўқишга келганимизда муаллимимиз ҳамма билан бир қиз, бир ўғил бола қилиб ўтқаздилар. Ярим йил ўтгач кимнинг қанақа ўқишига қараб жой алмаштира бошладилар. Албатта, бунинг ёмон томони йўқ. Бунинг устига ўқитувчимизнинг ҳам кўнглида бирон нотўғри фикри ҳам бўлмаган. Аммо, кўпчилигимизнинг дилимизни оғритаётгани ким дарсларни яхши ўзлаштира олмаса ёки ёмон ўқиса охириги парталарга «сурилиб» қолиш-япти. Худди шундай ҳол синфдошларимизни икки гуруҳга бўлиб қўйган. Биров биров билан келиша олмай қолса дарров «иккичи», «сенинг жойинг орқада», дея масҳара қилишади. Бундай болалар ўқитувчининг кўзидан йироқда бўлгач, уларнинг баҳоси ҳам тузалармиди?

Насриддин МАҲЖАМОВ,
Жиззах вилояти, Зомин тумани.

ҲЕЧ КИМ ВА ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ!

ҲАМЮРТИМИЗ ҚАҲРАМОН БЎЛГАН

Мақтабимиз ўқувчиларининг дарсдан бўш вақтларида олиб бораётган ишларидан мақтовга лойиғи ўз қишлоғимиздан Улуғ Ватан урушига кетиб, жангларда ҳалок бўлган ёки бедарак кетган қаҳрамонлар ҳаёти ни ўрганишдир. Ана шундай қаҳрамонлардан бири бизнинг ҳамқашлоғимиз Камол Бойматов эди.

Камол ака 1913 йилда деҳқон оиласида туғилди. Дастлаб Пангат қишлоғидаги мадрасада савод чиқариб, кейин саводсизликни тутатиш мактабини ташкил этади. 1936—38 йиллар давомида Совет Армиясининг отлич армия сафида хизмат қилган. Ҳарбийдан қайтгач, қишлоқда от спорти, қилич-бозлик машғулотларини олиб бorgan. 1942 йилда Улуғ Ватан урушига кетиб, галабага яқин кунларда оғир яраланган ва 9 май кунини вафот этган. Афсуски, қишлоғимиздан чиққан қаҳрамоннинг дафн этилган жойи

маълум эмас. Қарияларнинг эслашича, Камол ака спортга, адабиёт ва санъатга жуда қизиққан. Шеър ёзган. Унинг урушга кетишдан, аввал, ёзиб қолдирган шеърларини ҳали кўпчилик эслайди.

«Ветеран» ҳафталик рўзномасининг ўтган йили сентябрь охи сонларидан бирини Камол Бойматов кўрсатган қаҳрамонлиги учун «Ватан уруши I даражаси ордени» билан мукофотланганлиги маълум қилинган. Бу хабарга асосан, биз По-

дольск шахри ҳарбий коммисариати архивида сўров юбордик. Бугун менинг бу киши ҳақида алоҳида таъкидлаб айтиб ўтишимдан мақсад бор: ҳар ким ўз юрдоши, ҳамқашлоғининг номи ўчмаслиги учун курашади. Биз ҳам шундай қаҳрамонликлар қилган юрдошимизнинг хотираси келажакимиз давомчиларига эрқин намуна бўлиб туриши учун бу кишининг номи мактабимизга берилишини сўраб туман халқ таълими бўлимига мурожаат қилдик. Чунки, Камол ака мактабимизда таълим олаётган шу болаларнинг бахти учун курашди ва жон фидо қилди. Шу сабаб унинг номи ўчмаслиги ва у қишлоғимиз ёшларининг фахри, қаҳрамони бўлиб қолиши керак.

Ҳозирги мустақиллигимиз, эркинлигимиз қўлимизга теккан бир кунда бу масалани ҳал қила оладиган мутасаддилар ўз ҳамюрт қаҳрамонлари, номининг ўчмаслиги йўлида бизга кўмаклашадилар, деб умид қиламиз.

Туробой ҲАИТОВ,
Самарқанд вилояти, Қўш-робот тумани, С. Айний номидаги мактабнинг илмий бўлим mudiri.

МЕН КАТТА БЎЛГАНИМДА

— Ҳуқуқшунос бўлмақчиман, — дея ҳикоя қилади Азиза Абдумажидова ўз мактабида. — Кейинги пайтларда болалар ва ўсмирлар орасида содир этилаётган жиноятларнинг кўпайиб бораётгани ҳақида кўплаб эшитамиз, ўқиб борамиз. Буларнинг сабаби нимада экан-а, дея ўйлашиб юрардим. Мактабимизда яқинда ташкил қилинган «Инсон ва қонун» тўғарагага аъзо бўлдиму, бу саволларга жавоб топгандек бўлдиму. Тўғарак раҳбаримиз — мактабимиз тарих ўқитувчиси Қаримжон ака Ҳакимов билан «Қонун нима?», «Жиноят нима?», «Инсон жиноятчи бўлиб туғилмайди», «Ўсмир ва қонун» деган мавзуларда суҳбатлашамиз. Туманимиз прокурори Пўлатжон ака Шерматов, туман милиция бўлими бошлиғи Абдуманноб ака Эрғашев мактабимизга меҳмон бўлиб келишганда эса, тўғарагимиз машғулоти янада жонлироқ ўтади. Бундай мунозарали, савол-жавобларга бой бўлган машғулотлар ўз ҳуқуқ ва бурчларимизни чуқурроқ англаб етишимизда ёрдам берапти.

Азиза АБДУМАЖИДОВА,
Андижон вилояти Хўжабод туманидаги
16-мактаб ўқувчиси.

МЕН ДУНЁНИ КўРАМАН

Расм дарсларига кўпчилик иккинчи даражаси фан сифатида қарайди. Бу хато фикр. Ушбу дарс орқали расм чизиш қобилияти бор болалар ўз маҳоратларини оширишади. Бу уларнинг орасидан таниқли рассомлар чиқишига тўртки беради. Бизнинг расм ўқитувчимиз шу сўзларни кўп такрорлайдилар, фанни жиддий олиб борадилар. Юнусали ака Маматов чизилаётган нарсанинг энг оддий элементига ҳам эътибор беришни талаб қиладилар. Мен дугонам Замира билан расм чизишга жуда қизиқамиз. Шу сабаб расм тўғарагага ҳам мунтазам қатнашиб борамиз. Тез кунларда мактаб бўйича «Мен дунёни кўраман» танлови бўлади. Биз Замира билан унда иштирок этиб, Юнусали ака берган сабоқлардан олган билимларни намойиш этмоқчимиз.

М. ЧАЛАБОВЕВА,
Андижон вилояти, Ширмонбулоқ қишлоғи.

ҚИСКА САТРЛАРДА

«Томоша» номи билан кўпчилики яхши таниш бўлган, болалар халқ-этнографик гуруҳи аъзолари Туркияга қилган сафари чоғида автомобиль ҳалокатига учрашди. Улар тушган автобус қояга урилиб, гуруҳнинг кўпгина аъзолари тан жароҳати олишди. Афсуски, оғир аҳволда касалхонага келтирилган ёш, умидли, мохир созанда Қаҳрамон Убайдуллаевнинг ҳаётини сақлаб қолишнинг имкони бўлмади. Шиёфорларнинг барча ҳаракатлари зое кетди — умид гўнчаси очилмай сўнди.

Марҳумнинг оила аъзоларига, ўкаси Достонжонга мейиндек бардош тилаймиз.

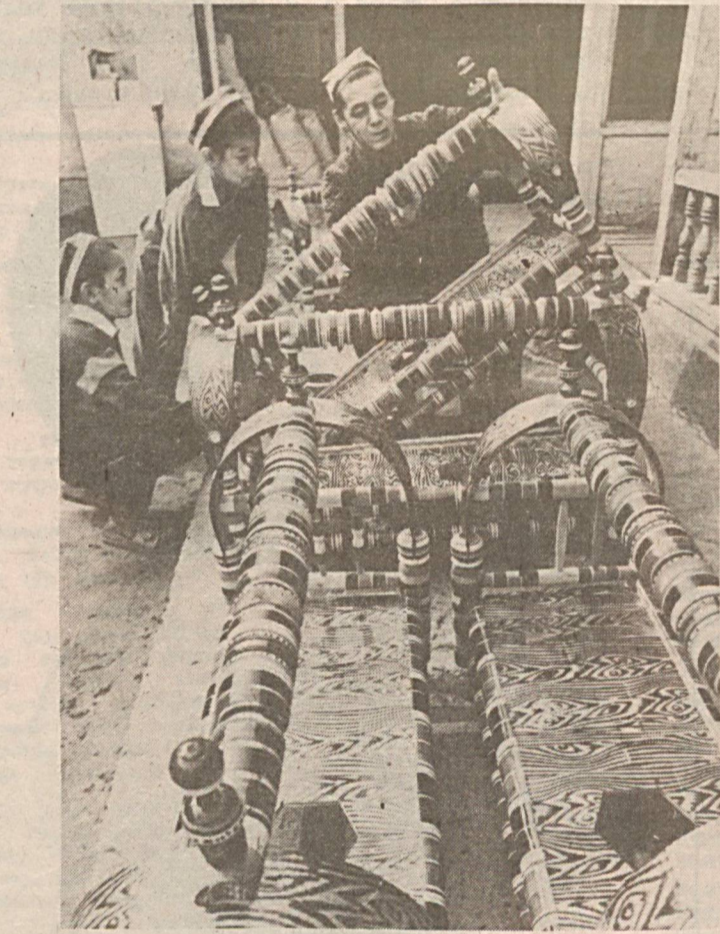
Россия Президенти Борис Ельциннинг сўнгги фармонларидан бири кўп болали оилаларни ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилди. Фармонга мувофиқ кўп болали оилаларга транспорт тармоқларидан бепул фойдаланиш, мактаб ошхоналарида бепул овқатланиш, дори-дармонларни текинга олиш имтиёзлари берилди.

Бундан 3—4 йил муқаддам фарзандларимни поликлиникага олиб чиққанамда, хоналарнинг бирида «Бешик — эскилик сарқити» деб номланган бурчакни кўрган эдим. Бешикда ётган боланинг оёқ-қўллари қийшиқ бўлиб улғаяди, бош мияси чайқалади деган ёзувларга кўзим тушиб, ўйлаганим қолгандим. Авлод-аждодларимиз қадим-қадимдан бешикларда воёга етишган. Мияси чайқалиб, норасо бўлганини, қўлвоқлар таъсирида оёқ ва қўллари қийшиқ бўлиб улғайганлиги ҳақида эшитмаган эдим. Уша пайтларда бешикнинг бола ривожланишида тутган ўрни, моҳияти, фойдасини тўлиқ тушуниб етмаган ёки тушунишни истамаган айрим кимсалар фикрларини тасдиқлаб қўя қолдик. (Осон йўли ҳам шу эди-да!) Ваҳоланки, ўша даврларда ҳам ҳар бир мусулмон хонадонидан бешик тўйлар қилинар, болани бешикка солиш, нон олиб қочиш каби маросимлар, анъаналар маромига етказилар, гўдакларимиз ота мерос бешикларда ором олишар эди.

«Бешик боласи — бек бола» дея сўяшади набираларини кексаларимиз. Тувак, сумақ, чамбарак каби мосламалар бола тагининг қуруқ бўлиши учун хизмат қилса, бешик усти юпқа пардалар билан ёпиб қўйилса, болани чивин, пашша каби ҳашаротлар безовта қилмайди. Кузатган бўлсангиз, кичик ёшдаги гўдаклар ухлашайотганда қўл, оёқлари бехосдан қимирлаб кетса, чўчиб, уйғониб кетишади. Айрим холларда йиғлаётган пайтларида юз-кўзларини юлиб олишлари ҳам мумкин. Оёқ ва қўллари қўлвоқлар ёрдамида боғлаб, охиаста тебратилса, бола мириқиб ором олади.

Қадриятларимиз, анъаналаримиз қайта тикланиб бораётган ҳозирги пайтда кўпчиликнинг, ҳатто чет эллик сайёҳларнинг ҳам диққат-эътиборини тортаётган бешиклар ҳақида, уларнинг ясалиш жараёни ҳақида ҳикоя қилиш, бешик-созлик касбини ардоқлаб келаятган кишилар билан суҳбатлашмиш мақсадида Чорсу бозоридаги бешик-созлар расмат томон йўл олдик. Рангбаранг нақшин жилолари кўзни қамаштирайдиган сандиқлар, бешиклар, жажжи бешикчалар, беланчагу болалар аравачалари, кундалик рўзгоримизда зарур бўладиган ўқлов, чакич, элак, хонтахта, тахтақач хуллас, миллатимиз учунгина хос бўлган анжомлар. Уларнинг яратувчилари — усталарга разм соламиз: турли ёшдаги инсонлар.

— Мана бу бешикчангизнинг нархи қанча, — фикримизни бўлди нуруний онахон — 60 сўм дейсизми? Мана олинг, набирамни бир хурсанд қилай.

Онахоннинг ортидан термулиб қоларканман, тасодифий бир воқеа ёдимга тушиб кетди: қариндошимизникига меҳмонга борган эдим. Жиянчаннинг жажжигина бешикни қучганича алла айтиб ўтирганга кўзим тушди. Онасидан ўрганиб қилаётган иши мени завқлантирди. Аммо бешикчада сочлари, қош-кўзлари тим қора кўғирчоқ эмас, зангори кўзли «чақалоқ» — Наташа «ором олар» эди. Ғалати манзара-а, тўғрими? Жажжи бешикчаларимизда Ойбарчиню, Зумрадхонлар ухламаётганликлари алоҳида бир фикр юритиладиган муаммо. Шунинг учун ҳам бугун бешик-созлик касбини ардоқлаб келаятган қўли гул инсонлар ҳақида ҳикоя қилайлик...

Абдураззоқ ака Мусаев ота мерос бешик-созлик касбини давом эттириб келаятган ёш,

ҲУНАР — ҲУНАРДАН УНАР

бор берган бўлсангиз, бешик ясаш жараёнида бир дона ҳам миш ишлатилмайди. Машаққатга келсак, ёшлиқдан кўзимиз пишиб кетган, кунт қилиб ўтирсам, бир кунда иккита бешикни бемалол ясай оламан.

Бешик-созлар растасини айланиб юриб ёшлари улғурок, кекса усталар билан суҳбат қуриш мақсади пайдо бўлди. Биз улардан фарзандларимизга касб-корлари ҳақида ҳикоя қилиб беришларини илтимос қилдик. «Эй, газетага ёзганингни нима фойдаси бор, — қўл силташди улар, — оғиримиз энгил бўлармиди?» Фақат манфаатдор бўлсаларгина бирор ишга қўл уришлари мумкинлигини, касбларнинг нозик сир-асрорларини ўргатиш у ёқда турсин, улар ҳақида ёш авлодга ҳикоя қилишни ҳам хоҳламайдиган усталар ҳам йўқ эмаслигини ранжиб кетаркансан киши. Ҳаёлимиздан шундай ўйлар кечаркан, Абдураззоқ акага юзланишимиз:

— Шогирдларингиз борми? Улар ҳақида ҳам гапирсангиз.

— Иш билан машғул бўлган онларимда атрофимда ўралашиб, ёрдамлашиб, ҳар бир ҳаракатимни синчков кузатадиган жиянларимни ўз шогирдларим деб биламан. Абдулазиз, Абдумутал, Абдумалик, эҳ-эе, улар қанчал Узим севган ота мерос касбининг нозик сир-асрорларини уларга, барча қизиқувчан болаларга бажонидил ўргатишга интиламан. Ниятим, келажак авлод, уларнинг фарзандлари, наби-

Бешик боласи — бек бола

моҳир усталардан. Жуда ёшлик чоғлариданоқ отаси, амакиларига кўмаклашиб юрган Абдураззоқ акани мактабни тамомлагач қандай касбни эгаласам экан, деган савол ўйлантирмади.

— Бешикларнинг ясалиши жараёни ҳақида гапириб берсангиз, — суҳбатга чорлаймиз устани. — Касбингиз машаққатлими?

— Бешиклар асосан тут, тол дарахтларидан ясалади. Эйти-

ралари ҳам бешикларда улғайсинлар.

Бизнинг ниятимиз ҳам шу. Бешик-созлик ҳунар ичйда улғурларидан. У пок, ширин гўдакнинг ороми, тинчи учун яратилади. Бугунги кунда бешикларга талаб ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб, сиз азиз болаларни бу улғу касбининг сир-асрорларини ўрганишга чорлаймиз.

Феруза ЖАЛИЛОВА.

Тошкент шаҳридаги Самарқанд дарвоза маҳалласида бешик-созлик касбини ардоқлаб келаятган қўли гул инсонлар талайгина.

Сиз суратда кўриб турган Илбс ака Қурбонов ҳам шундай инсонлардан бири. Дадалари бажараётган юмушларни диққат билан кузатаётган болакайлар ҳам келажакда ота касбини давом эттирсалар эжаб эмас.

Сураткаш В. ТўРАЕВ.

УШОҒИ ҲАМ НОН

«Ором»даги байрамнинг асосий сабабчиси — нон. Анча кунлардан буён боғчанинг катта гуруҳ болакайлари «Нонни эъзозлайлик!» эрталигига тайёргарлик кўришаётган эди. Бугун тайёрлаганларини кўпчилик эътиборига ҳавола қилишяпти.

Тарбиячи Оҳида опа бугдой уруғи ерга қадалиб то дастурхонимизга нон бўлиб келгунига қадар бўлган ишларни изоҳлаб берар экан, кичкинтойлар бу сўзларни шеър, қўшиқ ва рақслар билан ифодалаб туришди. Боғчанинг мусиқа раҳбари Шохруҳмирзо Бобоқулов ўргатган нон ҳақидаги халқ лапарлари эса йиғилганларга жуда маъқул бўлди.

— Дастурхонимиз кўрки бўлган нонга ҳурмат билан қарашни болаликдан ўргатиш энг эзгу, энг савоб иш, — дейди эрталикда иштирок этган кўп болали она Ҳаловат опа Эргашева. — Шунинг учун Оҳида опадан мамнунмиз.

С. ЭГАМОВ,

Қизилтепа туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги, 3-бригада.

КИЧКИНА ДЕМАНГ БИЗНИ

Мактабимизда ташкил этилган «Кичкинтой» гуруҳи ўқув йили бошидан буён кўпгина қизиқарли ишларни амалга оширди. «Салом, ҳур Ўзбекистоним!» бадий кечаси ана шуларнинг бири. Унда 2, «Б» синф ўқувчилари ўзлари тайёрлашган бадий-мусиқий номерларни намойиш этишди. Шоир Э. Воҳидовнинг «Ўзбегим» шеърини, Навоий бобомизнинг ҳикматли ғазаллари ва сўзларини мароқ билан ижро этишди. Кечада иштирок этганларга бу чиқишлар жуда маъқул бўлди.

«Кичкинтой» гуруҳи навбатда қилинажак ишларни ҳам режалаштириб қўйган. «Қим кўп ўйин биледи?», «Стартага чақонлар, билимдонлар чақирилади» каби мусобақаларга ҳозир 1-, 2-, 3-синф ўқувчилари қизгин тайёргарчилик кўришяпти.

Д. ЖОНҚУЗИЕВА,
Наманган вилояти, Задарё туманидаги 1-мактабнинг «Кичкинтой» етакчиси.

Тошкент шаҳридаги 127-мактабда қизиқ ишлар амалга оширилган. Янги ўқув йили бошидан буён тажриба сифатида 1-синф ўқувчилари жинсига қараб бўлиб ўқитилмоқда. 7 та биринчи синфлардан учта қизлар ва тўртта ўғил болалар синфи ташкил этилди. Ўқитувчиларнинг айтишича, ушбу тажриба болаларнинг билим олиш ва ўқиш савиясига унчалик таъсир қилмабди. Ўқувчиларнинг баҳолари ҳам яхши. Яхши ният билан фарзандларимизни ибодат, ҳаё, ҳурматга ўргатиш ниятида бошланган иш яхши натижа беришига тилакдошимиз.

Суратларда: ўғил ва қиз болалар учун ташкил этилган синфларда дарс пайти.

Р. АЛБЕКОВ суратга туширган.

РАҚАМЛАР

«РАҚСГА ТУШАДИ»

Барчамиз сафда туриб кўп рақамлар ўргандик. Шу рақамлар асосида Мисол, масала ечдик.

Биринчи синф ўқувчиси учун ҳар бир кун байрам. У бугун бир ҳарфни ўрганса, эртасига икки рақамни қўшишни ўрганади. Ана шундай шодбўналарни улар ўзларича «нишонлашади». Юқоридаги жажжи шеър билан О. Матниёзов номидаги мактабнинг олти ёшли 1-синф ўқувчилари «Рақамлар байрами»ни очишди. Болалар бирдан ўнгача бўлган сонлар асосида ярим йил давомида ўрганганларини намойиш этишди. Малоҳат билан Муборак ким тез ҳисоблаш мусобақасини қизитишди. Холида, Акмалжон рақамлар ҳақидаги маълумотлардан айтишди.

Бу ўқув йили бошида бошқа кўпгина мактабларда олти ёшли болалар гуруҳини ташкил қилишдан воз кечишган бўлса ҳам бизда бундай синф фаолият кўрсата бошлади. 26 нафар олти ёшли кичкинтой ишончимизни оқлаб, яхши ўқиб келишяпти. Улар учун барча шароитларни яратиб қўйганмиз. Синф хонаси, ўйин хонаси, емакхоналар етарлича жиҳозланган.

Наҳалжон ОТАБОВЕВА,
Хоразм вилояти, Қўшқўпир туманидаги О. Матниёзов номидаги мактабнинг 1-тоифа ўқитувчиси.

ТОПИШМОҚЛАР

Юриб ўтган йўл бўйлаб.
(ишга)

Тошга ўхшар туси

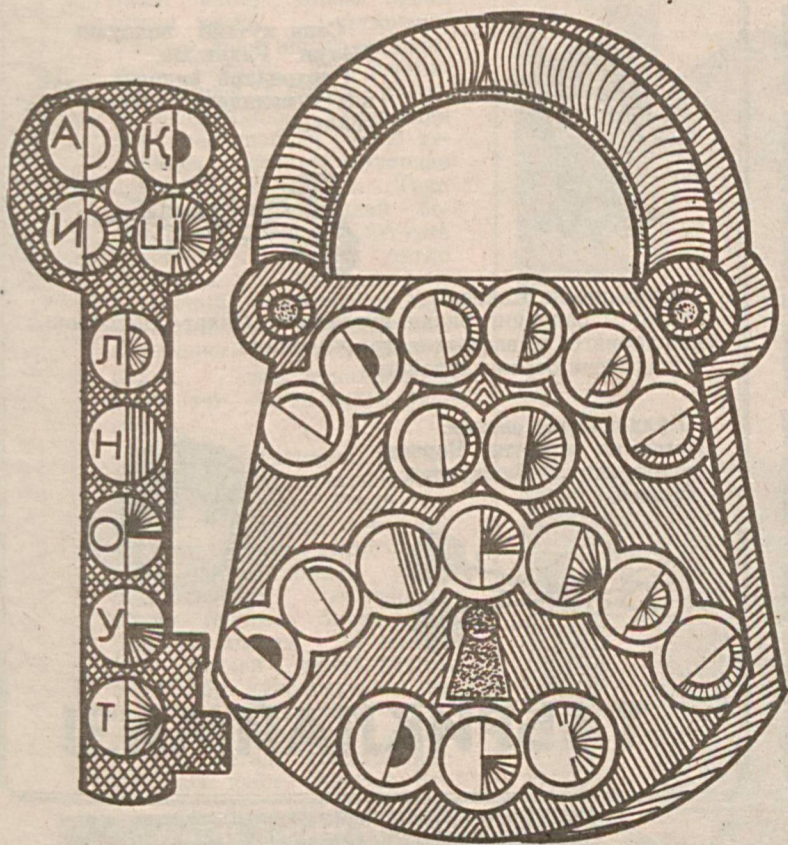
қора,

Нафасидир қизил лола.
(кўмир)

Абдували УЗОҚОВ,
Фарғона вилояти, Киров туманидаги «Искра» жамоа хўжалиги.

Ўзи ўхшар ўроққа,
Бизни тутар сўроққа.
(изилгўр моддо)

Еғоч тойим жиловин,
Маҳкам тутиб, ўй
ўйлаб,
Тиздим ажиб гулдаста

Топинг-чи?

Расминг қулфидаги айланмаларнинг бўш қисмига калитдаги ўхшаш айланаларда берилган ҳарфларни ёзинг. Тўғри, ёзган бўлсангиз, ҳарфларни қаторлар бўйича кетма-кет ўқинг. Бунда ўзбек халқ мақолларидан бирини билиб оласиз.

Ф. ОРИПОВ тайёрлаган.

Катта қозон остида олов ёнапти. Қозон ичида сув. Сув оловнинг тафтидан ором олиб, илиб, мириқади. Оловнинг эса тили узун. Тўхтамай сўз қотади: — Ҳай, сув! Нега индамайсан? Зеркиб кетаялман. Бирон нарса десангчи!

Сув эса танига иссиқлик югураётганидан мириқади, гапиргиси келмайди. — Бир иссиқлик берсам, парга айлансан-да, осмонга учиб кетасан, — жаҳли чиқади Оловнинг.

мумкин.

«Вой-вў, — қўрқиб кетди Сув. — Наҳотки, мен ҳам ёнсам».

Олов эса баттар қизишарди. Қайноқ тили билан у ёндан ҳам ўтиб кўрди, бу ёндан ҳам. Сув чидай олмади, жаҳли чиқди. Ўзини тўхтатиб олмоқчи эди-ю, бўлмади. Қайнаб кетиб қозондан тошиб кетди. Ва оловни ўчириб қўйди...

Дарров ҳаммаёқ совуб кетди. Сув ёлғизланиб қолди. Шўх, ўйноқи олов ўрнида қора кул қолди, холос.

«Эҳ, эҳтиёт бўлиш керак эди, — ўйлади Сув. — Чидаш керак эди. Ҳеч қандай ҳагоси бўлмаган дўст орттиришни истаган бир

ЭРТАК

Сув хавотирланиб қолди, шундай бўлса ҳам ўзини босди, яна индамади.

— Ҳай, сув, — тинчимади яна Олов. — Сен мени яхши билмас экансан. Менчи, ҳар нарсага қодирман. Аччиғим чиқса, уйлар алангамда ёнади, одамлар гугурт чўпидай куяди. Катта кўчани, кўча нима бўпти, катта бир шаҳарни кулини кўкка совиришим

умр ёлғиз қолиши мумкин. Афсус. Оловсиз мен совуқ бир музман...

Шу пайт Сув танига яна илиқлик кираётганини сезди. Бу кул орасидаги энг охириги учқун алангаланаётган экан.

Мана, биринчи, қизғиш шўх аланга тили қозон четини ялай бошлади. — Оҳ, Олов! Қайтиб келганинг қандай яхши! — деди Сув.

Азиз КИЧКИНТОЙЛАР! Сиз мутолаа қилаётган, бунингиз, она-опаларингиз ўқиб бераётган ҳикоя ва эртаклар, ҳикмати, ривоятларнинг ҳаммасининг асосий бир мақсади бўлади. Уларнинг ҳар биридан сиз, болажонлар, ўзингизча хулоса чиқаришингиз зарур. Бугун сизнинг эътиборингизга ҳавола этилган эртакнинг остида ҳам маълум маъно бор. Сиз ундан қандай хулоса чиқардингиз? «Кичкинтой» саҳифаси ташкилотчилари эртак орқали нимани тушунишингизни билишни истайдилар.

Бундан ташқари бугундан бошлаб саҳифамизни мунтазам ўқиб борувчи 1—3-синф ўқувчиларини ҳам шундай ибратли, ҳикматли эртаклар тўқиб, ёзиб юборишларини сўраймиз. Агар эртак мазмунини қоғозга ёзиб, жўнатишга қийналсангиз, катталардан буни илтимос қилинг. Энг мазмуни ва қизиқарли эртаклар «Кичкинтой»да эълон қилинади.

УЎҚИТУВЧИЛАРИНГИЗ ИЖОДИДАН

Дўст оғир кунда билинар

Қамаши туманидаги 42-мактаб ўқитувчиси Йўлдошбек Кенжа «Тоғ юдузи» оғир иқтисодий қийинчиликда қолганидан ташвишланиб, фарзандлари Даврон, Бахтёр, Муқаддас ва Муқаддамлар билан бизга мактуб йўллашди. Шунингдек, онла бошлани ўз маошидан чегириб, рўзнома ҳисобига 300 сўм ўтказибди. Ердам учун ташаккур.

Йўлдошбек ака иқтидорли бир шоир даражасида қалам ҳам тебратар экан. Қўйида берилган шеърлар буни тасдиқлайди.

Широқ

Сарҳадсиз сахро,
жимирлайди сароб,
Бир жон тупроқни
айлайди тавоб.
Ҳавони кесади
мингларча қилич,
Қулоқ-бурунсиз бир бош
учиб кетар
Лабда қаҳқаҳа, кўзида
севинч...

Ёз

(МАНЗАРА)

Булут томчилар;
Палакларга ёғар ширинча.
Шалпанг қулоқларини
Шамол қамчилар...

Қишлоқ

Совуқ кўкрагини
Тепаликларга
Босиб ёғар сув.
(Сувомбори — қабристон).
Жийдага суянган
Чолнинг кўзидан
Еш оқар дув-дув.
У чопган йўллар,
У қучган гуллар,
У севган жарлик,

Қушларнинг ини.
Ҳашорат уни
Балиқларга ем бўлган,
Кўм-кўк ўтлоқ —
қумлоқ.
Сочилган суяклар,
Бу сенми,
она-қишлоқ...

Қалдирғоч
қайтар
иниға

Узанлардан сув тўлиб
оқар.
Новдадаги қуртаклар
тонгга.
Шоҳи парда ортдан
боқар
Томорқамга саҳарда
тушар.
Сунбул сочли кўкларнинг
йўли
Оҳ йиғлайди, юм-юм
йиғлайди,
Эрта кесилган тоқнинг
қўли.

Йўлдошбек КЕНЖА,
Қаشقадарё вилояти, Қа-
маши туманидаги 42-мак-
таб ўқитувчиси.

САМАРҚАНДНИ
ТАНИШТИРУВУҳху, мунча баянд,
дема,

Шаҳрим минораларини.
Улар мўъжиза кема,
Сирли ўтмиш орлари.
Кўргин, рангин

кошилларини,
Кун тигида ярқираб.
Нақшларида минг
йилларнинг

Ҳарорати барқ урар.
Бу ҳарорат аждодларнинг,
Юракларин садоси.

Ундан гўё асрларнинг,
Эсар ўтли нафаси.
Бу Кўк гумбаз Гўри
Амир,

Кўмилган гул, куртакка.
Бунда ётар бобом Темур,
Рухи юксак-юксакда!
Мана бу жой Расадхона,

Қувонтирар кўзларини.
Улғубек юраги-ла

Кузатган юдузларини.
Гўё юз ёшли чолдай

Хаёл сурар Регистон.
Унинг шукӯҳ армонига

Эгилар мағрур замон.
Ановёқлар Шоҳи Зинда,
Елкадоши Кўк сарой.

Тавофга ер юзи бунда
Ҳайратига топмас жой.

Мели БОБОҚУЛОВ.
Самарқанд вилояти,
Пастдарғом тумани.

Чавандоз

Турваларнинг «кур-кур»и
Нимадир ташлаб кетди?
Ҳовлиқма, инжиқ булут
Далани ёшлаб ўтди...
Келинчак мисол адр,
Сози қўлида тинмас.
Куртаклар — янги шоир
Қалами ўсар, синмас.
Совға-салом улашиб
Чопқилар учқур Толиб.
Нафаси шаффоф шифо
Чавандоз кўклар ёниб...
Феруза БУРИЕВА,
Ургут туманидаги
37-мактаб ўқувчиси.

Атиргул

Очилгани — кулгани
Судбатига шошламам,
Боғнинг энг чеккасида
Бўйинга осиламан.
Сўлима, ўлма сингил,
Ногоҳларга бер олов.
Тиканингни ботириги
Жаллодларга шу сийлов.
Маъмура ИСМОИЛОВА,
Тошкент шаҳридаги 64-
мактаб ўқувчиси.

Учликлар

Ялқов тўнкалари қолди,
Қулаб бўлда қоялари
Тоғдай бардошларининг

Новданинг сарғайган кўз
ёшларини

Айрилиқ... паноҳида
асрағай энди.

Кўзларимда кутурар
қайғу...

Зарифжон ҚУРБОНОВ,
Сурхондарё вилояти, Ол-
тинсой туманидаги 36-
мактаб ўқувчиси.

Азиз ўғлимиз ИСМАТУЛЛАЖОН. Сени 17 баҳоринг билан чин юракдан табриклаймиз. Ҳаётда ўз ўрнингни топишингда тилакдошимиз. Омад сенга ҳамisha ёр бўлсин.

Отанг Махмарайм, онанг Эргашой, укаларинг Ибодул-ла, Ойбек, синглинг Моҳиғуллар.

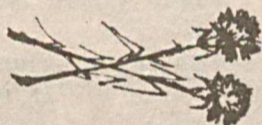
Тилововлар оиласи.
Самарқанд вилояти, Сове-
ветобод туманидаги Улус
совхози, Меҳр қишлоғи.

Ўқишлари аъло, сўзлари доно қизимиз САНОБАР 10 ёшга тўлди. Шу муносабат билан барчамиз уни сэмимий қутлаб, эзгу ниятлар билдирамиз.

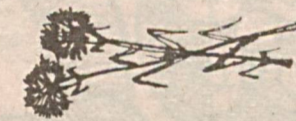
Бахтимизга доимо омон бўлсин.

Эшиғулатовлар оиласи.
Қаشقадарё вилояти, Ко-
сон туманидаги Бойғўнди
қишлоғи.

Азиз дилбандим БАХТИЕРЖОН!
Таваллуд кунинг муборак бўлсин. Фурсатдан фойдала-
ниб, узоқ-умр, сиҳат-саломатлик тилаб қоламан.
Орзуларинг ҳамроҳинг бўлиб, учувчи бўлиб, кенг самони
қучгин.

Сени қутлаб волиданг
Меҳри Раҳимова.
Сурхондарё вилояти, Де-
нов туманидаги Юрчи по-
сёлкаси.

Фарзандимиз Сайёра!
Сени 9 баҳоринг билан қутлаймиз. Сиҳат-саломатлик,
ўқишларингга муваффақиятлар тилаймиз.
Омадингни берсин худойим!

Йўлдошевлар оиласи.
Наманган вилояти, Чортоқ
туманидаги Пешкўрғон
қишлоғи.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Бош муҳаррир: Ақром БЕРДИМУРОДОВ.

Таҳрир ҳайъати:

В. ФАЙЗУЛЛАЕВ, Т. ЭШБОЕВ (бош муҳаррир

ўринбосари), А. КҮЧИМОВ, М. РАҲИМБЕРДИЕВА,

Т. КАРИМОВ, М. ПИРМАТОВ (масъул котиб).

Таъсис этувчи:

УЗБЕКИСТОН ЕШЛАР ИТТИФОҚИ

МАРКАЗИЙ ҚУМИТАСИ

Бизнинг манзилгоҳимиз:

ТОШКЕНТ ШАҲРИ, 700083,

ЛЕНИНГРАД КҮЧАСИ, 32-УЙ.

Газета ҳафтанинг чоршанба
ва шанба кунлари чиқади.

Маълумот учун телефон: 32-54-21

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-

матбаачилик концернининг босмахонаси.

Тошкент шаҳри, 700083, Ленинград кўчаси, 32-уй

Чоп этиш вақти — 18.00.

Буюртма № Г-27. Нашр кўрсаткичи 64563.